

ZS1MP_PD2

**Praktikum k didaktice výuky
o přírodě a společnosti 2**

**povinný předmět
výuka 2 hodiny týdně
započet, 2 kredity**

1. Cvičení – 23.2. 2012

- **Reflexe výuky v zimním semestru**
- **Seznámení s obsahem výuky v letním semestru**
- **Časový rozpis výuky**
- **Konzultace skupin a jejich garanty**

Reflexe výuky v zimním semestru

Cíl č.1.: Student se orientuje v RVP pro ZV a aplikuje své znalosti tohoto dokumentu při své přípravě na výuku.

Veškerá výuka by měla směřovat k mnohostrannému rozvoji žákovy osobnosti – v RVP konkretizovány v 6 kompetencích:

kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské.

NEZTOTOŽŇUJTE rozvoj kompetencí s výchovně vzdělávacími cíli vyučovací hodiny.

Předměty o přírodě a společnosti na 1. stupni mají svá východiska ve vzdělávací oblasti:

Člověk a jeho svět, případně Člověk a svět práce

Veškeré učivo a očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsou rozděleny do 5 tématických okruhů:

Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

+ snadná orientace v učivu, tématech

- komplikuje integrovaný přístup k učivu

Cíl č. 2.: Student si stanoví VVC a během své výuky je naplňuje.

VVC (výchovně vzdělávací cíle):

Pozor, neplést s RVP – částí:

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

(Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k: ...)

Využívejte aktivní slovesa Bloomovy taxonomie:

- žák popíše ...
- žák na příkladech uvádí ...
- žák sestaví ...
- žák zařadí ...
- žák vyjmenuje ...
- žák rozliší ...

Přesné stanovení Výchovně vzdělávacích cílů vám možná zvolit takové učební úlohy a aktivity, které budou tyto cíle rozvíjet. Při výuce nejde pouze o pojmy a fakta, které by si žáci měli zapamatovat, ale především o pochopení vztahů a souvislostí mezi nimi, nácviku dovedností, případně změně postojů žáků.

Cíl č.3: Student naplánuje výuku tak, aby s využitím již známých pojmů a dostupných didaktických prostředků seznámil žáky s novými pojmy a dovednostmi v daném časovém rozmezí.

Časová dotace: 45 min?

smysluplná integrace předmětů

Pojmy opěrné: pojmy, se kterými plánujete v hodině pracovat, je třeba připomenout a sjednotit jejich význam.

Pojmy nové: počet nových pojmů by se měl přizpůsobit věku a schopnostem žáků. Nové pojmy by si žáci měli pokud možno charakterizovat na základě vlastní zkušenosti sami, vlastními slovy.

Dovednosti: konkrétní dovednosti související s učivem.

(zakreslení plánu třídy práce s buzolou, mapou, provedení měření dané veličiny, práce s určovacím klíčem, práce s encyklopedií, práce s atlasem, výsev – výsadba rostlin, zakreslení plánu třídy, ...)

Didaktické prostředky: co nejnázornější, umožňující manipulaci, zapojení co nejvíce smyslů, smysluplné použití

Cíl č.4: Student aplikuje své vědomosti o formách a metodách výuky a účelně je zařazuje v různých fázích hodiny či vycházky.

Metody používané při transmisivní výuce

(pouhé předávání hotových poznatků)

- výklad
- reprodukce textu (učebnice)
- rozhovor zaměřený na prostou reprodukci učiva

Metody používané při konstruktivistické výuce

(aktivní objevování a konstruování vlastních poznatků)

- vyhledávání informací v textu, v mapách, grafech
- pozorování bezprostřední i zprostředkované
- pokus, manipulace s předměty a přírodními

Cíl č.5: Student prokáže své odborné vědomosti na dané téma v odborně správné výuce přiměřené věku a dosavadním znalostem a zkušenostem žáků.

Teoretická příprava na výuku

! Učebnice není zdroj informací pro učitele, ale didaktický prostředek pro výuku.

- pojmy a fakta, které nepoužíváme zapomínáme
- s vývojem vědy dochází k revizím vědeckého poznání
- nová témata nabývají společenské aktuálnosti
- učitel by měl znát více, než je v učebnici.
- pouze komplexní pochopení celku umožní učiteli vhodnou přípravu – výběr metod a forem, pojmů, dovedností a postojů.
- dnešní učebnice obsahují řadu chyb – učitel by měl být profesionál schopný chyby rozpoznat a žáky na ně upozornit či se jich vyvarovat.

Seznámení s obsahem výuky v letním semestru

Praktikum k didaktice IVZ 2

- výuka v letním semestru

- Příprava, realizace a reflexe **integrované tématické výuky**.
- Integrující téma **VEJCE A VELIKONOCE** z pohledu **HISTORIE, GEOGRAFIE, BIOLOGIE, FYZIKY a CHEMIE**.
- Příprava, realizace a reflexe integrované tématické výuky proběhne **skupinově**.
- **Vzájemná prezentace** výuky a **diskuse** nad zvolenými metodami, formami, učebními aktivitami proběhne **frontálně**.

ITV - Integrovaná tématická výuka

Jedná se výukovou strategií, která je založena na výuce jednoho tématu z pohledu několika vědních disciplín.

Znaky INTEGROVANÉ (tématické) VÝUKY:

- ❑ **výběr tématu** je dán **učitelem** na základě návaznosti na učivo
- ❑ pro výuku tématu by měl být využit **region** a **jeho zvláštností**
- ❑ **motivace** je **vnější**, volená učitelem dle věku a zájmům žáků
- ❑ výběr **forem ze sociálního hlediska** je na **učiteli**, nejčastěji se využívá **skupinová výuka** a **hromadná výuka** s častým zařazováním **samostatné práce**

- používané **metody** by měly být co nejvíce **činnostního charakteru** a využívající nejrůznější informační zdroje (pozorování, pokus, manipulování s předměty/přírodními, práce s učebnicí/encyklopedií/mapou/atlasem/určovacím klíčem/internetem).
- výběr **učebních úloh** je **na učiteli** v návaznosti na výchovně vzdělávací cíle výuky, důležité je zastoupení **různých vědních disciplín** (např. fyzika, chemie, biologie, geografie, historie)
- na **závěr** by mělo dojít ke **shrnutí získaných vědomostí s důrazem na vzájemné souvislosti a aplikaci zjištěných vědomostí a dovedností** pro každodenní život.

INTEGROVANÁ VÝUKA je často pedagogickou veřejností zaměňována za **PROJEKTOVOU VÝUKU** a naopak.

Liší se však v některých podstatných bodech – u projektové výuky by měla být motivace vnitřní, téma by mělo vycházet z potřeb žáků, zvolené metody a formy se mohou v průběhu práce na projektu měnit.

Rozdělení rolí studentů ve skupině

□ **Specialisté pro úvod a závěr**

připravují a realizují úvodní (motivační) a závěrečnou část výuky.

□ **Specialisté za jednotlivé vědní obory**

připravují a realizují konkrétní aktivity pro jednotlivá stanoviště (podle oborů, ale i jinak).

□ **Inspektoři**

sledují práci metodiků a specialistů, zaznamenávají své postřehy z výuky, analyzují a hodnotí jejich práci.

□ **Dokumentaristé**

zaznamenávají aktivity skupiny, kompletují materiály pro seminární práci, prezentují výuku své skupiny na studentské konferenci.

Základní školy pro ITV

Výuka bude probíhat na různých typech základních škol u žáků různého věku. Každá skupina bude dále pracovat se svým garantem a na závěr prezentovat svou výuku na studentské pedagogické konferenci.

- ZŠ Pavlovská – garant Ing. H. Jedličková, PhD.
- ZŠ Rašínova – garant PeadDr. B. Šmahelová
- ZŠ Merhautova/Vranovská – garant Mgr. I. Plucková, PhD.
- ZŠ Tvarožná – garant Mgr. I. Frýzová

Časový rozpis výuky

týd.	datum	obsah	forma + učebny
1.	23.2. 2012	Úvod do předmětu, ITV a ITC. Rozdělení skupiny a garantů.	hromadně učebna 1
2.	1.3. 2012	Návštěva školy	skupinově na jednotlivých ZŠ
3.	8.3. 2012	Náměty pro ITV I. - viz. rozpis níže	skupinově učebny 2, 5a, 84 a 87
4.	15.3. 2012	Náměty pro ITV II. - viz. rozpis níže	skupinově učebny 2, 5a, 84 a 87
5.	22.3. 2012	Příprava na ITV I (návrh motivace, organizace, učební úlohy)	skupinově učebny 1,2, 5a, 87
6.	29.3. 2012	Příprava na ITV II (konečná podoba ITV, kontrola pomůcek, ...)	skupinově učebny 1,2, 5a, 87
	30.3. 2012 (! pátek!)	Realizace ITV na ZŠ	skupinově na jednotlivých školách
7.	5.4. 2012	volno (za realizaci ITV)	
8.	12.4. 2012	Analýza ITV	skupinově učebny 1,2,5a, 87
9.	19.4. 2012	Souvislá pedagogická praxe	
10.	26.4. 2012	Souvislá pedagogická praxe	
11.	3.5. 2012	volno (za realizaci ITV)	
12.	10.5. 2012	Konference (vzájemné představení realizovaných ITV)	hromadně učebna 1
13.	17.5. 2012	volno (za realizaci ITV)	

Výběr škol skupinami – konzultace s jednotlivými garanty